

Dosarul nr.2ra-1092/19

prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (Jud: T. Andronic)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Gușan împotriva Agenției Naționale pentru Sănătate Publică cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile depuse de Valentina Gușan și Agenția Națională pentru Sănătate Publică și s-a menținut hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

constată:

La 23 ianuarie 2018, Valentina Gușan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, începând cu anul 1976 a activat în diverse funcții în cadrul Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni, însă în ultima perioadă a exercitat funcția de asistent al medicului igienist grup controlul și prevenirea bolilor netransmisibile și a determinantelor sănătății, secția management, monitoring și supravegherea sanitară în cadrul acestei instituții.

Astfel, reclamanta a susținut că, la 6 noiembrie 2014, a fost aleasă în funcția de președinte al comitetului sindical al Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni, funcție pe care a exercitat-o pînă în luna aprilie 2017.

Valentina Gușan a afirmat că pe parcursul activității sale în calitate de președinte al comitetului sindical al instituției medicale, nu a fost de acord cu

concedierile ilegale ale angajaților, precum și cu repartizarea surselor financiare din mijloacele speciale la achitarea salariilor pe parcursul anilor 2015- 2016 de către administrația instituției, în persoana medicului-șef Ciochină Ion, iar pentru activitatea sa corectă au urmat nenumărate acțiuni de persecuție și hărțuire la locul de muncă, care i-au afectat extrem de mult starea sănătății, cauzând-i suferințe morale.

Reclamanta a relatat că, din cauza poziției sale în calitate de președinte al comitetului sindical, prin ordinul nr.48 din 15 iulie 2016, a fost concediată din funcția deținută de laborant. Nefiind de acord cu ordinul enunțat, la 14 octombrie 2016, Gușan Valentina și Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova au depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. Prin decizia din 28 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău acțiunea depusă de Valentina Gușan a fost admisă, fiind anulat ordinul de concediere, restabilită Valentina Gușan în funcție, încasat salariul pentru absența forțată de la serviciu, și reparat prejudiciul moral. La 14 decembrie 2017, prin încheierea Curții Supreme de Justiție au fost considerate inadmisibile recursurile declarate de către Federația Sindicală „Sănătatea” din Moldova și Centrul de Sănătate Publică al raionului Strășeni.

Valentina Gușan a invocat că, în pofida restabilirii sale la serviciu în baza unei hotărâri judecătorești definitive, acțiunile de persecutare și hărțuire a sa, din partea administrației nu s-au terminat, deoarece la 24 octombrie 2017, aflându-se la locul de muncă, angajatorul în persoana medicului-șef Ciochină Ion, i-a adus la cunoștință ordinul nr.83 din 24 octombrie 2017, în baza căruia a fost din nou eliberată din funcție, pe motiv că este pensionară.

În acest context, reclamanta a specificat că, din cauza tensiunii și a emoțiilor create în urma concedieri ilegale, brusc i s-a înrăutățit starea de sănătate și a fost nevoită să plece la medic pentru a-i prescrie tratament medical. În urma consultației medicul de familie a stabilit că starea ei de sănătate s-a înrăutățit, fiindu-i acordat concediu medical pe un termen de 3 zile.

Reclamanta a indicat că ulterior medicul de familie a informat-o că refuză să-i prelungească concediul medical, deoarece angajatorul în persoana medicului-șef Ciochină Ion, a făcut o adresare către Spitalul raional Strășeni de nu i se prelunge concediul medical.

Valentina Gușan a concretizat că în virtutea faptului că se afla în concediu medical, prin ordinul nr. 83 din 24 octombrie 2017 a Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni, a fost concediată din funcția deținută.

Totodată reclamanta a specificat că Centrul de Sănătate Publică al raionului Strășeni la emiterea ordinului de concediere a încălcat prevederile art. 388 alin. (4) Codul muncii, care prevede că concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale, indiferent de faptul dacă au fost eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului, cu excepția cazurilor de lichidare a unității sau de comitere de către salariații respectivi a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația în vigoare prevede posibilitatea concedierii.

Reclamanta Gușan Valentina a solicitat anularea ordinului nr.83 din 24 octombrie 2017 a Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni cu privire la concedierea sa, restabilirea în funcția de asistent al medicului igienist grup controlul și prevenirea bolilor netransmisibile și a determinantelor sănătății, secția management, monitoring și supravegherea sanitară în cadrul acestei instituții, încasarea din contul Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni în beneficiul său a salariului pentru perioada lipsei forțate de la muncă, încasarea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei.

Prin încheierea din 13 iulie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, a fost dispusă înlocuirea pârâtului Centrul de Sănătate Publică al raionului Strășeni cu succesorul său în drepturi Agenția Națională pentru Sănătate Publică (f.d. 86).

La 3 septembrie 2018, Valentina Gușan a depus cerere de modificare și completare a cererii de chemare în judecată, solicitând anularea ordinului nr.83 din 24 octombrie 2017 a Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni cu privire la concedierea sa, restabilirea în funcția de asistent al medicului igienist grup controlul și prevenirea bolilor netransmisibile și a determinantelor sănătății, secția management, monitoring și supravegherea sanitară în cadrul acestei instituții, încasarea din contul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică în beneficiul său a salariului pentru perioada lipsei forțate de la muncă, încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei și constatarea faptului că concedierea repetat a sa reprezintă hârțuire în câmpul de muncă și discriminare pe criteriu de statut de pensionar în câmpul muncii.

Prin hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, acțiunea depusă de Valentina Gușan a fost admisă parțial, fiind anulate ordinul nr.83 din 24 octombrie 2017 și ordinul nr. 84 din 25 octombrie 2017, ca ilegale. A fost restabilită Valentina Gușan în funcția deținută anterior începând cu 24 octombrie 2017. A fost încasat din contul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, în beneficiul Valentinei Gușan, salariul pentru perioada lipsei forțate de la muncă, începând cu 24 octombrie 2017 și pînă la data executării hotărârii. A fost încasat din contul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică în beneficiul Valentinei Gușan prejudiciul moral în sumă de 5000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică acordată în mărime de 5000 lei. În rest pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d.148-151).

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile depuse de Valentina Gușan și Agenția Națională pentru Sănătate Publică, fiind menținută hotărârea din 2 noiembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central (f.d. 211-227).

În susținerea soluției, instanțele de judecată au reținut că în conformitate cu procesul-verbal al adunării comitetului sindical al Centrului de Sănătate Publică al raionului Strășeni din 6 decembrie 2014, Valentina Gușan a fost aleasă în calitate de președinte al comitetului sindical, funcție pe care a deținut-o până la 3 aprilie 2017. Astfel instanțele au stabilit că ordinul nr.83 din 24 octombrie 2017, emis de Centrul de Sănătate Publică raional Strășeni cu privire la concedierea Valentinei Gușan, contravine prevederile art. 388 alin. (4) Codul muncii, care prevede că concedierea salariaților care au fost aleși în organele sindicale, indiferent de faptul dacă au fost

eliberați sau nu de la locul de muncă de bază, nu se admite timp de 2 ani după expirarea mandatului, cu excepția cazurilor de lichidare a unității sau de comitere de către salariații respectivi a unor acțiuni culpabile, pentru care legislația în vigoare prevede posibilitatea concedierii.

Totodată, instanțele au constatat ca fiind ilegal și ordinul nr. 84 din 25 octombrie 2017 cu privire la abrogarea ordinului nr. 83 din 24 octombrie 2017 privind concedierea Valentinei Gușan, deoarece nu a fost adus la cunoștință reclamantei, precum și nu conține temeiul în baza căruia a fost abrogat ordinul.

Corespunzător, instanțele de judecată au considerat întemeiate și pretențiile Valentinei Gușan cu privire la, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă și încasarea cheltuielilor de judecată. În ceea ce privește cerința cu privire la încasarea prejudiciului moral, instanțele au dispus admiterea parțială a acesteia, invocând că restabilirea dreptului la muncă constituie o satisfacție efectivă și echitabilă.

La 23 martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 228).

La 8 aprilie 2019, Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco, a depus recurs împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

Recurenta Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea respingerii pretenției cu privire la încasarea prejudiciului moral.

Totodată recurenta a menționat că instanțele de judecată trebuiau să indice în hotărârile adoptate că urmează să fie încasat în beneficiul său salariul pentru absența forțată de la muncă în sumă de 33 775,23 lei, întrucât a fost stabilită perioada concretă în care a fost privată de dreptul de a munci. De asemenea recurenta a indicat că instanța de apel a creat aparent un nou litigiu între părți, întrucât a lăsat la discreția intimatului stabilirea sumelor încasate.

La 7 mai 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de N

Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Prin prisma dispozițiilor citate, instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco la 8 aprilie 2019 împotriva deciziei din 27 februarie 2019 este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al acestei căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, de exemplu, *Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, ibidem, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, ibidem, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco este formulată în baza art. 432 alin. 2 lit. c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenteii întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acesteia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenta a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurenta Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Valentina Gușan, reprezentată de către avocatul Igor Litvinenco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan